

зовнішнього ділового середовища, визначення його тенденцій, динаміки; зв'язок кадрової стратегії із загальною діловою стратегією підприємства; визначення основних напрямків формування стратегії та планів для керівників нижчих рівнів, завданнями яких є не лише реалізації стратегії, але й її деталізація.

Література.

1. Аванесова Н. Е., Мордовцев О. С., Сергієнко Ю. І. Теоретико-методичні засади ідентифікації та взаємозв'язку впливу дестабілізуючих факторів на економічну безпеку промислового підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №9. С. 20–28. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-9-20-28>
2. Бучинська Т. В. Розвиток персоналу як основний чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства *«Науковий вісник»*. Серія *«Економічні науки»* Вип. №7. Ч. 2. Херсон, 2014. С.144-146.
3. Леонтян М. А. Поняття «компетенція» та «компетентність» у теорії освіти [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua>
4. Serhiienko Y. Economic security of the enterprise as an object of management. *Modern Economics*. №24. 2020, P. 171-176. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V24\(2020\)-2](https://doi.org/10.31521/modecon.V24(2020)-2)

СТРУКТУРА ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Бреус В.В., здобувач вищої освіти,
viktoriabreus110@gmail.com
Науковий керівник: Маліков В. В,
доктор наук з держ. управління, професор,
зав. кафедри обліку і оподаткування
факультету управління та бізнесу ХНАДУ*

Фінансовий стан будь-якого підприємства безпосередньо залежить від платіжної дисципліни кожного з його контрагентів. Коли учасник економічних відносин порушує умови платіжної дисципліни, то виникають дебіторська або кредиторська заборгованості. Дебітор - юридичні та фізичні особи, які в результаті подій, що відбулися заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

Дебіторською називається заборгованість підприємству за виконані ним роботи, надані послуги або реалізовану продукцію з боку інших підприємств, організацій або фізичних осіб. Вона означає тимчасове відволікання коштів з обороту підприємства та

використання їх в оборотах інших суб'єктів, що зменшує фінансові ресурси і можливості. Значний розмір дебіторської заборгованості свідчить про тимчасове відволікання коштів з обороту підприємства, що викликає додаткову потребу в грошових ресурсах.

Завданнями процесу управління заборгованістю є: комплексна перевірка дебітора на початковому етапі; юридичний супровід угод; фінансування дебіторської заборгованості; облік, контроль, оцінка ефективності дебіторської заборгованості; стягнення простроченого боргу; претензійна робота з недисциплінованими дебіторами.

Оцінка обсягу дебіторської заборгованості здійснюється за даними бухгалтерського балансу на початок і кінець звітного періоду. Найбільш важливим є аналіз дебіторської заборгованості за видами її виникнення: покупці, підрядники та замовники; векселі до отримання; аванси видані; інші дебітори. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності визначаються П(С)БО 10 “Дебіторська заборгованість”, яку поділяють на довгострокову і поточну.

Довгострокова - сума заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу і буде погашена після закінчення дванадцяти місяців від дати балансу. Поточна - сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців від дати балансу.

Поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, щодо якої існує невпевненість у її погашенні боржником, називається сумнівним боргом, а заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності - це безнадійна дебіторська заборгованість. Поточні зобов'язання відображаються в балансі підприємства і дорівнюють сумі всієї заборгованості кредиторам.

Заборгованість необхідно поділяти на нормальну і прострочену. До нормальної відносять борги: за товари і послуги, терміни остаточного розрахунку за які не настали; у вигляді перерахованого підприємством авансового платежу за товари роботи на договірній основі і т.п.

До простроченої дебіторської заборгованості відносять заборгованість: за товари і послуги, оплата за які не надійшла підприємству в обумовлені угодою строки; за виданими підзвітними сумами, якщо працівник не відзвітував за здійсненні витрати, не

надавши авансовий звіт. На підприємствах переважну частину простроченої заборгованості складають розрахунки з контрагентами.

Прострочену заборгованість поділяють на сумнівну і безнадійну. Здійснюючи оцінку простроченої заборгованості, слід виділяти ту її частину, яка може бути віднесена до безнадійної і надалі повинна бути виключена з аналізу, оскільки не може характеризувати майновий комплекс підприємства як джерело покриття кредиторської заборгованості. Зобов'язання підприємства-дебітора припиняється лише при ліквідації його як юридичної особи.

До безнадійної дебіторської заборгованості відносяться: поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником; заборгованість, термін позовної давності якої минув. У багатьох випадках підприємства резервують певні суми грошей для покриття безнадійних боргів. Цей фонд називається резервом з безнадійних боргах. Підприємства прогнозують витрати на безнадійні борги, які можуть бути понесені протягом поточного періоду, які ґрунтуються на даних минулих періодів і є одним з показників оцінки доходів підприємства.

Середню тривалість дебіторської заборгованості, яка дорівнює загальній сумі продажів в кредит, поділеної на величину дебіторської заборгованості називають оборотом дебіторської заборгованості. Вона може виникати за розрахунками з бюджетом, з орендарями, стипендіатами підзвітними особами з відшкодування завданих збитків тощо. Продаж дебіторської заборгованості підприємства за певну плату факторинговому підприємству називають фінансуванням дебіторської заборгованості. Факторингова компанія приймає на себе ризик щодо повернення боргу і отримує оплату з боржників, коли ті розраховуються за рахунками. Підприємства можуть продавати свою дебіторську заборгованість, особливо коли невпевнені, що зможуть отримати борг.

Загальну суму заборгованості даного підприємства називають сумарною заборгованістю - це точний показник, що дозволяє оцінити загальну суму боргових зобов'язань підприємства. Термін позовної давності закінчується у відповідному місяці і числі останнього року строку і обчислюються починаючи з того дня, коли особа дізналася або могла довідатися про порушення свого права або про особу, яка його порушила. Перебіг строку позовної давності починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок.

Для списання простроченого боргу керівнику підприємства необхідно видати наказ про організацію інвентаризації заборгованості. Наступним кроком є підготовка документів, що засвідчують наявність простроченої дебіторської заборгованості та неможливість її повернення. Це первинні документи, що підтверджують факт виконання робіт або відвантаження товарів, а також судові рішення при наявності, листування, фінансові претензії, акти, підтверджують звірку з даними бухгалтерського обліку іншої сторони договору.

Практично кожному підприємству за період своєї діяльності доводилося мати справу з проблемою простроченої заборгованості, яка є однією зі складових безнадійної дебіторської заборгованості. Прострочена заборгованість виникає через несплату замовником або покупцем у встановлений термін зазначеної у відповідних документах грошової суми за товари, роботи або послуги.

Для того, щоб бути проінформованим про дебіторську заборгованість на підприємстві здійснюють аналіз кінцевим результатом якого є сума заборгованостей всіх дебіторів за товари, роботи або послуги, а досліджують часовий інтервал виникнення заборгованості.

Регулярне ведення бухгалтером обліку дозволяє проаналізувати дебіторську заборгованість і своєчасно вжити необхідних заходів щодо запобігання виникненню на підприємстві простроченої дебіторської заборгованості. Аналіз заборгованості здійснюється на основі документів обліку та внутрішньої звітності підприємства, а результати аналізу можуть бути використані тільки керівництвом з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

У більшості випадків розрахунок по заборгованості визначається як дія, спрямована на погашення грошового зобов'язання платежем, тобто виконанням. Він представляє собою платіж певної грошової суми і є підставою виникнення розрахункових відносин, вчинення платником дій, спрямованих на здійснення платежу іншій особі. Аналіз і контроль займають важливе місце в системі управління дебіторською заборгованістю. Здійснення аналізу дозволяє виявляти відхилення показників в роботі та причини, що викликали ці зміни. На підставі результатів аналізу приймаються різні управлінські рішення, тому важливо провести точний і достовірний аналіз, що дозволяє зрозуміти реальну ситуацію на підприємстві. Ефективність системи бухгалтерського обліку забезпечується тільки при

послідовному використанні і дотриманні установлених облікових вимог і припущень.

Література.

1. Береза С. Л. Класифікація дебіторської заборгованості : нові підходи. Вісник ЖІТІ. 2001. № 14. С. 54-61.
2. Гуня В. О. Удосконалення класифікації дебіторської заборгованості та її відображення у фінансовій звітності підприємств. Економічний простір. 2008. № 19. С. 124-131.
3. Євлаш Т. О. Інформаційне забезпечення обліку операцій з дебіторської заборгованості та його удосконалення. Вісник Харківського державного університету харчування та торгівлі. Економічні науки. Харків. 2010. № 4. С. 161-171
4. Костюченко В. Облік дебіторської заборгованості (частина 1) Бухгалтерський облік і аудит. 2000. № 7. С. 2-9.
5. Новицька Н. В. Теоретичні аспекти понять дебіторська заборгованість і кредиторська заборгованість. Актуальні проблеми економіки, 2012. 286 с.

ТІМБІЛДІНГ – СУЧАСНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Шовкова А.А., здобувач вищої освіти,
radionovaolga.mail@gmail.com*

*Науковий керівник: Радіонова О.М. к. е. н., доцент
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

У сучасних умовах професіоналізм персоналу грає визначальну роль у розвитку готельних підприємств. Однак крім професійних навичок важливі командоутворення, згуртованість та особисті якості персоналу. Створити злагоджену, чітко працюючу команду – одне з основних завдань сучасного керівника готельного підприємства. Саме команда здатна ефективно, якісно та в найкоротші терміни вирішувати поставлені перед нею завдання. Тімбілдінг якраз і спрямований на те, щоб колектив перетворився на команду, яка здатна ефективно та злагоджено вирішувати завдання будь-якої складності.

Тімбілдінг – це техніка управління, яка використовується для підвищення ефективності та продуктивності персоналу за допомогою різних заходів. Вона передбачає багато навичок, аналіз та спостереження для формування сильної та здібної команди. Головний